

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. став 1. тачка 4) Устава Републике Србије, којима је утврђено да Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, безбедност Републике Србије и њених грађана.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о оружју и муницији („Службени гласник РС” 20/15, 10/19 и 20/20) је приликом доношења 2015. године усклађиван са прописима Европске уније који су тада били на снази и регулисали област контроле малог и лаког оружја. Имајући у виду посвећеност Владе Републике Србије процесу европских интеграција, које нужно подразумева и усклађивање свих релевантних прописа са правом Европске уније у које спада и правна регулатива држања и ношења оружја, као и чињеницу да су од доношења важећег Закона о оружју и муницији донете две Директиве ЕУ, као и низ Уредби које уређују област контроле малог и лаког оружја, створили су се услови за додатна усаглашавања са актуелним правним тековинама Европске уније.

1. Одређивање проблема које Закон треба да реши

Циљ доношења Директива ЕУ којима се регулише ова област је додатно унапређење начина решавања проблема злоупотребе ватреног оружја у противзаконите сврхе, узимајући у обзир и недавне терористичке акте. Разлике између Закона о оружју и муницији у односу на Директиве ЕУ 853/17, односно најновије Директиве ЕУ 555/21 се углавном огледају у дефиницијама појмова, као и у категоризација оружја.

2. Циљеви који се доношењем закона постижу

Изменама и допунама Закона о оружју и муницији усаглашаване су дефиниције оружја, ватреног оружја, основних делова за оружје и др. Дефинисани су и нови појмова из области контроле малог и лаког оружја попут акустичног оружја и оружја за узбуђивање и сигнализацију, праћења кретања оружја, специјалне забрањене муниције, уговора на даљину. Категорије оружја су измењене и дефинишу се појмовно као категорије из Директива ЕУ.

Поред дефиниција и појмова, легалним и савесним власницима ловачког и спортског оружја, који су извршили замену исправна у складу са важећим Законом, изменама Закона омогућава се да одобрење за набављање ловачког, односно спортског оружја добију у краћем, ефикаснијем поступку.

Анализом досадашњих решења утврђено је да је за наследнике оружја одређен исувише кратак рок за располагање оружјем, те је изменама овог закона у сврху излагања у сусрет грађанима, одређен адекватан рок за поступање од годину дана, уместо рок од 6 месеци. Такође, је продужен и рок са 45 дана на 60 дана у коме лица која дођу у посед оружја иза смрти власника оружја треба да обавесте надлежни орган ради преузимања истог.

Такође, анализом досадашњих решења и изазова уочена је потреба правних лица која се баве филмском продукцијом и позоришта за набљањем и поседовањем акустичног, односно посебно преправљеног ватреног оружја за искључиву употребу испаливања муниције без пројектила, за употребу у позоришним представама, филмском и телевизијском снимању, реконструкцијама историјских догађаја, манифестацијама, обуци и сл. Изменама Закона уводи се појам акустично оружје те се стварају услови да се за потребе домаћих и страних филмских продукција које би снимале филмове на територији Републике Србије користи акустично оружје, односно да исто не морају да увозе из околних земаља за ове потребе.

Прописима ЕУ у овој области оцењено је да би полуаутоматско ватрено оружје могло бити врло опасно ако оквири који се користе у њему имају велик капацитет у погледу броја муниције. Стога је Директивом 555/21 забрањена набавка и држање полуаутоматског ватреног оружја са оквиром који омогућује испаливање великог броја муниције. Изменама Закона, а сагласно и решењима из Директиве, изузетак од забране представљају спортски стрелци који поседују потврду националног гранског савеза да учествују или активно вежбају за учествовање у стрелачким такмичењима најмање 12 месеци, као и да конкретно оружје испуњава тражене спецификације за стрелачку дисциплину.

Изменама и допунама Закона о оружју и муницији уређује се начин набављања оружја и муниције музеја, што до сад није било уређено.

Такође је овим изменама омогућено да поред физичких лица и правна лица могу да имају колекционарску дозволу, што ће олакшати набавку оружја и свакако имати позитиван ефекат на привреду.

Како се у Европској унији преношење спортског и ловачког оружја врши на основу Европског пасоша за оружје, изменама и допунама Закона је омогућено лицима која поседују Европски пасош за оружје да на основу истог а без издавања одобрења улазе ради лова и спорта односно транзитирају кроз Републику Србију, што ће допринети развијенијем ловном туризму као и несметаном транзиту кроз нашу земљу.

3. Разматране могућности да се проблем реши и без доношења акта

Имајући у виду да су питања која се уређују овим актом законска материја, проблем је могуће решити једино путем измена и допуна Закона о оружју и муницији.

4. Зашто је доношење закона најбољи начин за решавање проблема

Предложене измене и допуна одредаба Закона о оружју и муницији допринеће повећању степена безбедности грађана Републике Србије, као и благовременом испуњавању обавеза које произилазе из наведене директиве ЕУ, а на глобалном нивоу, заједничкој борби против нелегалног набављања и ношења ватреног оружја.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Нацрта закона мења се члан 3. којим се дефинишу поједини изрази употребљени у овом закону који имају наведено значење. Између, осталог додати су нови

појмови у складу са Директивом ЕУ 2021/555 (акустично оружје, оружје за узбуњивање и сигнализацију, праћење кретања оружја, различита специјална забрањена муниција и др.).

Чланом 2. Нацрта закона мења се члан 4. који уређује категорије оружје, где се у потпуности мења систематика категоризације оружја у категорије А, Б, Ц и Д, а све у складу са Директивом ЕУ 2021/555, при чему се на предложени начин ватрено оружје детаљније разврстава према својим карактеристикама.

Чланом 3. Нацрта закона мења се члан 6. чиме се даље разрађују забране набављања, држања и ношења оружја и дефинишу јасни услови за изузетке од прописаних забрана. Наиме, овим чланом се предвиђају и изузетци од прописане забране за спортске стрелце уколико испуњавају прописане услове, као и за правна лица и предузетнике у складу са делатношћу којом се баве за акустично оружје из категорије А.

Чланом 4. Нацрта закона додаје се члан 6а којим се прописује посебно изузетак од примене одредаба овог закона за специјализоване музеје. Имајући у виду значај музејске делатности, олакшани су услови за набављање оружја од стране музеја у историјске, културне, научне, техничке и образовне сврхе, као и у сврху очувања наслеђа.

Чланом 5. Нацрта закона мења се члан 10. став 1. тако што се врше термилошка и појмовна усклађивања текста Закона. Такође, додају се нове тач. 13)-15) чиме се уводе нове исправе по овом закону.

Чланом 6. Нацрта закона мења се члан 13. којим се прецизније уређују питања из ове одредбе, с обзиром на то да је у пракси доводила до отежане примене. Новина је да уколико подносилац захтева не омогући полицијским службеницима да утврде постојање услова из члана 11. тачка 9) овог закона (просторно-технички услови за безбедан смештај и чување оружја), сматраће се да исте не испуњава. Такође, предвиђа се да ће надлежни орган издати одобрење за набављање ловачког и спортског оружја из категорије Б физичком лицу које поседује важећи оружни лист са микроконтролером (чипом) за ловачко и спортско оружје, у поступку у којем се утврђује испуњеност услова само из члана 11. тач. 4) и 5), што представља олакшицу како за ловце и стрелце, тако и за административно поступање органа.

Чланом 7. Нацрта закона мења се наслов изнад члана и члан 14. којим се врши термилошко усклађивање, обзиром да се овим законом дефинише и уводи термин опрема на коју се примењују и одредбе о набављању и држању оружја.

Чланом 8. Нацрта закона у члану 16. став 2. тачка 2) и став 4. бришу се, обзиром да се термин „конвертибилно оружје“ не употребљава.

Чланом 9. Нацрта закона мења се члан 18. став 1. тако што се поред физичког лица сада и правном лицу омогућава да на основу колекционарске дозволе набави оружје, док се изменама у ст. 3. и 4. детаљније разрађује наведена новина.

Чланом 10. Нацрта закона мења се члан 20. којим се прописује набављање муниције, и да се иста може набавити на основу одобрења надлежног органа што је новина по Директиви ЕУ 2021/555 а чија је пуна примена одложена до дана приступања Републике Србије Европској унији. Разлог наведеном је што важећи прописи нису предвиђали посебно одобрење за муницију, те би увођење овог одобрења представљало значајно оптерећење за физичка и правна лица и у административном и у финансијском смислу. Такође овакво решење подразумева и додатне административне процедуре надлежних органа који проверавају испуњеност услова прописаних ових законом. Важно је напоменути да примена постојећег режима набављања муниције није имала негативне ефекте нити су забележене злоупотребе у погледу набављања муниције.

Чланом 11. Нацрта закона мења се наслов изнад члана и члан 27. којим се детаљније прописује да овлашћени сервисери и правна лица овлашћена за производњу оружја врше онеспособљавање, док потврду о онеспособљавању издаје правно лице које обавља послове испитивања, жигосања и обележавања ватреног оружја, као поверене послове у складу са посебним законом.

Чланом 12. Нацрта закона додаје се нови члан 27а којим се уређује оружје за узбуњивање и сигнализацију, тако да пре стављања у промет подлеже испитивању техничких услова којим се утврђује да се такво оружје не може преправити у ватрено оружје.

Чланом 13. Нацрта закона у члану 29. ст. 1. и 2. мењају се прописани рокови за преузимање оружја у случају смрти лица које је имало регистровано оружје и подношење захтева за издавање оружног листа, тачније предлаже се њихово продужење.

Чланом 14. Нацрта закона у члану 33. став 2. мења се из разлога термилошког усклађивања са новим категоријама оружја.

Чланом 15. Нацрта закона у члану 34. додаје се став 10. којим се предвиђа признавање важеће европске дозволе за ватрено оружје, која је издата у складу са прописима Европске уније, и наведена одредба произилази из Директиве ЕУ 2021/555.

Чланом 16. Нацрта закона мења се члан 35. чиме се отклањају недоумице у погледу примене наведене одредбе и на припаднике агенција, као што је Frontex као и лица која су у транзиту преко територије Републике Србије кренули у службену посету, а уз претходну најаву и одобрење.

Чланом 17. Нацрта закона у члану 38. став 9. допуњује се и категоријом А.

Чланом 18. Нацрта закона мења се члан 39. којим се термилошки имплементира термин из европског законодавства „трговац оружјем“ уместо до сада коришћеног термина овлашћени продавац, као и проширивања њихових надлежности у погледу промета и на опрему из категорије А.

Чланом 19. Нацрта закона мења се члан 42. тако што се детаљније разрађује у којим случајевима није потребно одобрење за унутрашњи превоз оружја и муниције.

Чланом 20. Нацрта закона мења се члан 43. став 6. у којем се врши термилошко усклађивање и додаје да је у оквиру евиденција које води, неопходно да се уноси податак о називу и седишту добављача.

Чланом 21. Нацрта закона мења се члан 44. у делу у којем се ажурирају евиденције које води ово министарство, и додају се два нова става којима се детаљније уређују рокови чувања података из евиденција, који теку од дана уништења конкретнoг ватреног оружја или његових основних делова.

У члану 22. Нацрта закона мења се члан 45. став 1. који прописује које подзаконске акте министар ближе уређује, те се предвиђа измена подзаконског акта у тачки 4), 6) и доношење новог акта из тачке 7) овог члана.

У чл. 23–25. Нацрта закона мењају се казнене одредбе, тачније прекршаји за физичко лице, правно лице и предузетнике у складу са предложеним изменама из претходних чланова и допуњују се нови за које се анализом постојећих решења установило да су недостајали.

У члану 26. Нацрта закона мења се члан 50. у делу у којем се прописује крајњи рок за замену исправа, те се продужа на 5. март 2023. године.

Чланом 27. Нацрта закона као самосталним чланом Закона о изменама и допунама Закона о оружју и муницији прописује се прелазни режим за власнике опреме која је по

важећим прописима била у слободном режиму а чија је набављање и држање одредбама овог закона забрањено.

Чланом 28. Нацрта закона прописује се одложена примена члан 10. Закона о изменама и допунама Закона о оружју и муницији, чиме се предложене измене у члану 20. који уређује набављање муниције на основу одобрења одлаже до приступања Републике Србије Европској унији.

Чланом 29. Нацрта закона прописује се ступање на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а почетак примене истеком девет месеци од дана ступања на снагу, изузев чл. 6, 13. и 23. став 2. овог закона, који почињу да се примењују даном ступања на снагу.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење Закона о изменама и допунама Закона о оружју и муницији није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије, са раздела 15 – Министарство унутрашњих послова.